

169-110/9.02.15

СТАНОВИЩЕ

от доц. Елена Кузминична Кистанова, доктор по биология, ИБИР-БАН

за дисертационния труд на тема „Оценка на ефекта от биологично активните хранителни добавки *Spirulina platensis* и Вемохерб-Т върху репродукцията на женски зайци“, представен от главен асистент Десислава Василева Абаджиева, задочен докторант към секция „Ембриобитехнологии при животните“ на ИБИР-БАН за получаване на образователната и научна степен „доктор“ в научната област 6. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.3. „Животновъдство“, специалност 04.02.01 "Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването" с научен ръководител доц. Елена Кистанова, доктор по биология

Десислава Василева Абаджиева (1982) е завършила Лесотехническият университет (София) през 2005 с магистърска степен по специалност „Екология“ с отличен успех. От 2005 до 2008 е научен сътрудник в Института по животновъдни науки (Костинброд). От 2009 е научен сътрудник II степен в ИБИР-БАН, а от 2010 - главен асистент в секция „Ембриобитехнологии при животните“. От 01.10.2010 г. започва докторантура, прекъсната за майчинство и продължена през 2013 с право на удължаване до 2016.

Представеният дисертационен труд е на 177 страници. Структурата му отговаря напълно на изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съдържа задължителните раздели: увод, анализ на публикациите по дисертационната проблематика, цел и задачи, материали и методи, експериментални резултати, дискусия, изводи и приноси, и списък с проучените и посочени публикации. Дисертационното съдържание е добре илюстрирано с 44 графики, микрофотографии и 39 таблици. Цитирани са 225 публикации, 219 от които на английски, немски и френски.

Темата на дисертацията е актуална: получените резултати могат да бъдат използвани в животновъдната и ветеринарната практика не само за

увеличаване репродуктивния потенциал на домашните животни, но и за коригиране на репродуктивни нарушения чрез насочено хранене с биологично активни добавки.

Днес хранителните добавки с различен произход са навлезли широко в животновъдството и хуманната медицина, но знанията за ефекта им върху репродуктивната система, в това число и на потомството, са все още недостатъчни, затова изследванията в тази област са актуални и необходими с оглед запазване репродуктивното здраве на третираните животни. Освен приложен, дисертационният труд има и фундаментален аспект: предлага доказателства за ефекта на биологично активните добавки върху ооцит-специфичните гени, регулиращи фоликулгенезата, а оттам и фертилитета на родителското поколение и потомството.

Цялостният литературен преглед показва широка информираност на докторантка по дисертационната проблематика. Проучени са изследвания от последните години. Около 70% от източниците са от последното десетилетие (2005-2014). Върху основа на задълбочения им анализ е формулирана ясно целта на работата и изследователските задачи за постигането ѝ. Дисертационната разработка е иновационна: използван е новият щам на водораслото *Spirulina platensis* и е приложена за първи път добавката Вемохерб-Т с цел изучаване ефекта им върху репродуктивната система на зайкини.

Експерименталната част на работата е изпълнена прецизно. Особено удачно е подбран изследователският обект - заек, който е едновременно селскостопанско животно и експериментален модел. Лабораторните изследвания на яйчниците са осъществени със съвременни изследователски методи: имунохистохимичен и генноекспресионен анализи, достоверността на резултатите от които е потвърдена статистически. Докторантката е усвоила употребата на съвременни специализирани професионални софтуерни пакети за хистологичен и

имунохистохимичен анализ (Image analysis и Image J) и ги е използвала в анализа на експерименталните резултати. Микрофотографиите са с високо качество и нагледно илюстрират описаните хистологични и имунохистохимични находки. Описанието на резултатите е логично структурирано, и от него ясно се проследява осъществяването на поставените задачи.

В дискусията докторантката допълнително потвърждава прекрасната си ориентация в избраната научна област, и убедително интегрира получените изследователски резултати към схващането на съвременната биология за тази проблематика. Направените изводи коректно отразяват същността на дисертационния труд и кореспондират със задачите на изследването.

По-голямата част от получените резултати вече е представена на научната общност с три публикации (две в българско специализирано списание по животновъдство и една в международно) и две участия в научни форуми (една международна конференция и една национална с международно участие), и е получила позитивни научни рецензии и оценки.

Доброто познаване на изследователската проблематика и неизучените ѝ все още страни в световната и нашата наука е позволило на докторантката сериозно да аргументира девет оригинални и четири потвърдителни приноса, които преценявам като реални и адекватни. Същността им е нови данни за репродукцията на зайкини. Допълнителен принос на работата са формулираните препоръки за прилагане на биологично активни добавки в практическото зайцевъдството.

Заключение. През цялата докторантура Десислава Абаджиева показва високо чувство на отговорност за изпълнение на експерименталните задачи, успешно овладя множество изследователски методи и усвои умения да анализира, интерпретира и представя данни за

публикуване, задълбочено усвояваше и прилагаше теоретични знания. Изгради се като знаещ, добре подготвен в методично отношение изследовател, способен самостоятелно да продължи и осъществява научноизследователска работа.

Като ръководител на докторантката, а също и като участник в изследването ѝ, преценявам представената работа като завършен дисертационен труд не само с оригинални научни приноси, но и с потенциал за бъдещи изследвания, отговарящ напълно на изискванията на ЗРАСРБ.

Десислава Абаджиева отговаря и на всички останали задължителни изисквания към докторантите в БАН по кредитната система. Всичко това ми дава основание като член на научното жури да гласувам „положително“ за присъждане на главен асистент Десислава Василева Абаджиева на образователната и научна степен „доктор“ по специалност 04.02.01 "Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването" в научната област на висше образование "Аграрни науки и ветеринарна медицина" (6), професионално направление 6.3. „Животновъдство“.

9.02.2015

Доцент Елена Кистанова,

доктор по биология

